

NYIKOLAJ DRONNYIKOV

Tisztelet a dalnak

UTÓSZÓ

Párizs, 1989. A házam udvarán egy kazanyi szobrász Naufal Adilov dolgozik. Fából torzót farag és közben tatárul énekel. „Mit énekelsz?” Kiderül, hogy egy tatár népdalt.

Harminc évvel ezelőtt több ízben mentünk együtt vadászni és vázlatokat készíteni Kazanyba, Bulgariba, Szuvarba, Szvijazsszkba. A Volgán töltöttük az éjszakát, tutajon, egy kis kunyhóban, és horgásztunk.

A Szuvár-földgyűrűt hamu lepte be, bronztárgyak maradványaival, s feltáruult előttünk az Iszki-Kazany kopár kővilága. Szvijazsszkból át lehetett látni a sírok keresztjeivel sűrűn benőtt Uszlonra. Régmúlt csatákban elesett emberek csontjait mossa itt a Volga. Bulgariban ott van a Fekete terem, és a víz kéklő hátterével a minaret olyan, mintha fehér kőfolt lenne a Volga homlokán.

Az új Volga azonban maga alá temette a múlt szépségét. A hajó fedélzetén kosarak és asszonyok népviseletben és háncsbocskorban. A csebokszari bazárból jöttek, a fehér szárnyashajó röpti őket. A faluba az Uszlon ösvényén kapaszkodnak fel.

Az 1950-es években még lehetett látni errefelé szántogató parasztokat. Napfényes táj, ünnep, május. Háncsbocskorok, kalucsni, háziszőttes ruhák. Öt tatár asszony húzza az ekét. Az eke mögött egy öregember. A hegyoldalon művelik a földet. Vagy a katonai menetoszlop nyomában futó lármás gyerekcsapatot, akik kenyeret kunyerálnak.

Az öreg tatár asszonynál, ahol éjszakáztunk, a háncsbocskor a falra volt akasztva. Most az én párizsi lakásomban függ a falon, édesanyám hímzett menyasszonyi kendőjével együtt. Több mint száz éve készítették őket.

Gennagyij Ajgi eddig száz dalt dolgozott fel. A többi még íródik.

Párizs, 1992 nyara

(Fordította: SZŐKE KATALIN)

Párizsban, 1992-ben az ismert grafikus, Nyikolaj Dronnyikov kiadásában és az ő rajzaival jelent meg Gennagyij Ajgi: *Tisztelet a dalnak* című kötete. A számozott könyvekből Ajgi *Baka István*nak is küldött (a 77. példányt), a következő ajánlással: „*Tisztelet a dalnak és a Barátnak: Baka István*nak! (Egy álmokép – Szeged...) – szeretettel: Ajgi.” A kötetben Ajgi csuvas és tatár népdal-átiratait Dronnyikov rövid utószóval látta el, melynek fordítását közöljük.